

Datum : 4 juli 2006

Stille, groene plekken dichtbij huis compenseren voor lawaai en stress

Stilte wordt in Nederland steeds schaarser. Zeventig procent van de Nederlandse woningen staat bloot aan meer dan 50 decibel omgevingsgeluid. Zelfs in de officiële stiltegebieden klinkt steeds vaker ongepast lawaai, vooral van vlieg- en wegverkeer. En dat terwijl uit onderzoek blijkt dat mensen meer behoefte krijgen aan plekken waar nog rust heerst. Stille, groene gebieden kunnen bovendien helpen om te herstellen van stress, suggereren de eerste onderzoeken naar effecten op de gezondheid. Bij voorkeur zijn zulke gebieden dicht bij huis te vinden. Zo liggen overlast en de mogelijkheid om te herstellen niet te ver uit elkaar. Ook rustige plekken in de stad zijn van belang. Dit schrijft de Gezondheidsraad in een advies dat vandaag wordt aangeboden aan de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Lawaai is niet langer een probleem in alleen de stedelijke woonomgeving. Als we niets doen, zal 30 tot 40 procent van de officiële stiltegebieden en gebieden voor natuur en recreatie op termijn aangetast worden door ongepast geluid. Zulk geluid verstoort vermoedelijk het gunstige gezondheidseffect dat verblijf in een rustig en groen gebied kan hebben. Dit zal nog sterker gelden voor mensen die extra gevoelig zijn voor geluid. Het beschikbare onderzoek over de invloed van stille gebieden op de gezondheid laat echter nog veel vragen onbeantwoord.

Wat rapporteren Nederlanders zelf over hun behoefte aan stilte? Mensen die in een lawaaiige omgeving wonen hebben een grotere behoefte aan gebieden met rust dan mensen die thuis geen overlast ervaren. Veertig procent van de Nederlanders benoemt verkeersgeluid tijdens recreatie als een probleem dat meer aandacht verdient in het beleid.

Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw is er in het beleid al aandacht voor stilte in natuur- en recreatiegebieden. Toch gaat de aantasting door. Om die een halt toe te roepen zou begonnen kunnen worden met het in kaart brengen van de akoestische kwaliteit van vier typen gebieden in ons land: natuurgebieden, groene gebieden buiten de stad, groene gebieden in de stad, en stille bebouwde plekken.

Weten we beter wat er te horen is in de verschillende typen gebieden, dan kan vervolgens beleid ontworpen worden. Doodse stilte is daarbij niet het doel; wel moet geluid in de omgeving passen. Kerkklokken tijdens een wandeling in de polder of het breken van golven op het strand geven geen hinder. In ieder geval is variatie nodig, om te voorkomen dat Nederland bedekt wordt door een egale deken van geluid. Juist rustige plekken in en nabij de stad zijn van belang. Landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen kunnen daar een rol in spelen.

In de commissie hadden zitting:

- dr F Woudenberg, medische milieukunde; GGD-Amsterdam, *voorzitter*
- dr S Janssen, psychologie/fysiologie; TNO Leefomgeving en Gezondheid. Delft
- dr ir GP van den Berg, natuurkunde; natuurkundewinkel RUG
- dr I van Kamp, psychologie/epidemiologie; RIVM
- drs CM Goossen, sociaal geograaf/planoloog; Alterra Wageningen
- prof. dr HAM van Oers, epidemiologie, hoogleraar Openbare gezondheidszorg; Universiteit van Tilburg/RIVM
- ir M van den Berg, VROM, *adviseur*
- drs MMHE van den Berg, *secretaris*

De publicatie 'Stille gebieden en gezondheid' (nr2006/12) is te downloaden van www.gr.nl en in een papieren versie op te vragen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad, fax (070)340 75 23, e-mail: order@gr.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt mw drs MMHE vd Berg, tel. (070)340 66 93, e-mail: mmhe.vd.Berg@gr.nl.